

Brüsszel, 2024. november 25.
(OR. en)

15569/24

SOC 832
EMPL 583
GENDER 251
ECOFIN 1363
EDUC 437

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	A demográfiai kihívásokra reagáló átfogó megoldások: a szülők támogatása, valamint a fiatal és az idősebb generációkban rejlő kiaknázatlan potenciál felszabadítása – <i>Irányadó vita</i>

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az elnökség által készített vitaindító feljegyzést az EPSCO Tanács 2024. december 2-i ülésén a fenti tárgyban folytatandó irányadó vita előkészítése céljából.

**A demográfiai kihívásokra reagáló átfogó megoldások:
a szülők támogatása, valamint a fiatal és az idősebb generációkban rejlő kiaknázatlan
potenciál felszabadítása**

Irányadó vita

A demográfiai változások jelentős hatást gyakorolnak az Európai Unió társadalmaira és humán tőkéjére. Gazdaságaink egészét, valamint területi és társadalmi kohéziókat is érintik. Az európai népesség elöregedőben van, és hamarosan csökkenésnek fog indulni. Az EU népessége 2050-re várhatóan a világ népességének kevesebb mint 5%-át teszi majd ki. Ezek a demográfiai trendek jelentősen befolyásolhatják az EU hosszú távú versenyképességét. Ha ezek a trendek folytatódnak, súlyosbíthatják a munkaerőpiaci hiányokat, valamint nyomást gyakorolhatnak a nemzeti költségvetésekre és a szociális biztonsági rendszerekre. E trendek a fenntarthatósággal kapcsolatos aggályok mellett a termelékenységre is jelentős hatást gyakorolnak.

A demográfiai változásokat nagyban befolyásolják az egyéni döntések. Ezért az uniós és a nemzeti szakpolitikák fő célja az kell, hogy legyen, hogy támogassák az egyéneket a többek között a személyes karrierjükhöz és a családi élethez kapcsolódó törekvéseik megvalósításában.

A szülők támogatása a jelenlegi sürgető demográfiai kihívások összefüggésében

A fent említett kihívásokra tekintettel különös figyelmet kell fordítani a szülőknek nyújtandó átfogó támogatás fokozására egy olyan családbarátabb környezet megteremtése érdekében, amely lehetővé teszi az idősödés és a csökkenő születési arányszám társadalmi-gazdasági hatásainak kezelését. E környezet összefüggésében figyelembe kell venni azokat az előnyöket, amelyeket a munka és a magánélet közötti egyensúly javítása és a nemek közötti egyenlőség kínál a tekintetben, hogy a szülők – a nők és a férfiak egyaránt – fizetett munkát végezheszenek. A szakpolitikák keretében fel kell térképezni és erősíteni kell az olyan intézkedéseket, amelyek lehetővé teszik például a megfelelően kompenzált és rugalmas szülői szabadság – többek között az apasági szabadság –, valamint a megfizethető, hozzáférhető és magas színvonalú gyermekgondozás és tartós ápolás-gondozás megerősítését, illetve a megfizethető, méltányos és fenntartható lakhatáshoz való hozzáférés megkönnyítését.

Az egyéneknek és a szülőknek a munka és a magánélet összeegyeztetése terén való támogatása során alapvető fontosságú egy olyan „szükségletalapú megközelítés” fontolóra vétele, amely egy olyan, rugalmas és alkalmazkodó keretet jelent, amely előtérbe helyezi és kezeli a munkavállalók eltérő személyes és szakmai igényeit, előmozdítva egyúttal a gondozási feladatok nők és férfiak közötti egyenlő megosztását, valamint elősegítve a munka és a gondozási feladatok összeegyeztetését. Ebben a megközelítésben hangsúlyt kap, hogy az egyének jóllétének fokozása érdekében meg kell érteni és ki kell elégíteni az egyedi szükségleteiket. Ennek keretében fel kell mérni és figyelembe kell venni az uniós polgárok egyedi körülményeit, például a családi kötelezettségeket és az életterveket, beleértve a gyermeknevelést és a szakmai fejlődési célokat, továbbá a nemek közötti egyenlőség előmozdítását. A rugalmas munkafeltételek jelentősen javíthatják a szülők számára a munka és a magánélet közötti egyensúlyt, lehetővé tehetik számukra, hogy aktívan részt vegyenek a munkaerőpiacon és hogy jobban össze tudják egyeztetni a családi és a munkahelyi kötelezettségeket. Ehhez megfizethető, hozzáférhető és magas színvonalú kisgyermekkori nevelési és gondozási, valamint tartós ápolási-gondozási szolgáltatásoknak kell társulniuk.

A nemek közötti egyenlőség szintén fontos szempont. A szülők és a családok támogatása során alapvető fontosságú a nők és férfiak gondozási és háztartási feladatokban való egyenlő részvételének az ösztönzése, valamint az olyan munkahelyi politikák megerősítése, amelyek figyelembe veszik a kisgyermeket nevelő nők és férfiak egyéni szükségleteit és körülményeit, lehetővé téve számukra törekvéseik beteljesítését. Ez többek között megakadályozza majd, hogy a gondozási feladatokat ellátó személyek idő előtt elhagyják a munkaerőpiacot.

A családbarát környezet megteremtése szempontjából a munka és a magánélet közötti egyensúly mellett a megfizethető és méltányos lakhatás rendelkezésre állása és az ahhoz való hozzáférés is rendkívüli jelentőséggel bír. E tényező hozzájárul a biztonságérzethez, és alapot teremt a családalapításhoz. Például a jól célzott – különösen a vissza nem térítendő formában kínált – lakhatási támogatások kétségtelenül hozzájárulhatnak e cél eléréséhez, ha azokat a megfizethető, méltányos és fenntartható lakhatás rendelkezésre állásának és elérhetőségének biztosítását célzó strukturális intézkedésekkel ötvözik.

A családok pénzügyi stabilitása központi szerepet játszik a demográfiai változások kérdésének kezelésében, amely a kiváltó okok kezelését és az új realitásokhoz való alkalmazkodást egyaránt magában foglalja. A jól megtervezett adókedvezmény-rendszerek biztosítják, hogy az egyének pénzügyi szempontból jobb helyzetbe kerüljenek, amikor fizetett munkát vállalnak. A gyermekek után járó ellátások szintén támogathatják a családalapítást, valamint azon pénzügyi akadályok leküzdését, amelyek gátolják az egyéni élettervek megvalósítását.

A szükségletek alapján a munka és a magánélet közötti egyensúly elősegítésére, a nemek közötti egyenlőség előmozdítására, a megfizethető lakhatáshoz való hozzáférés támogatására, valamint a családok pénzügyi stabilitásának és gazdasági függetlenségének biztosítására irányuló intézkedések célja, hogy megkönnyítsék a szülők számára a gyermekvállalással kapcsolatos törekvéseik és szakmai céljaik megvalósítását. A pénzügyi és társadalmi akadályok csökkentésén keresztül a szakpolitikák ösztönözni hivatottak a gazdasági növekedést, enyhíteni hivatottak a szülőkre nehezedő gazdasági nyomást, valamint stabil feltételeket hivatottak teremteni a gyermekneveléshez az uniós tagállamokban.

A fiatal és az idősebb generációkban rejlő kiaknázatlan potenciál felszabadítása

Napjaink sürgető demográfiai kihívásainak kezelése érdekében a fiatalabb és az idősebb generáció erősségeire is támaszkodhatunk. Amint az a demográfiai eszköztárból is kitűnik, a demográfiai változások hatásainak enyhítése terén a fiatalabb és idősebb csoportok munkaerőpiaci potenciáljának kihasználása bizonyult az egyik leghatékonyabb intézkedésnek, és ez a jövőben is így lesz. Ugyanakkor egyre fontosabb az egyes generációk eltérő realitásainak áthidalása és az olyan, önkéntes alapú együttműködés előmozdítása, amely megkönnyíti a szülők számára a gondozási feladatok ellátását.

Emellett a demográfiai realitásokhoz való alkalmazkodás, a gazdasági reziliencia fokozása és a nemzedékek közötti szolidaritás Unió-szerte történő előmozdítása érdekében a fiatalabbak és az idősebbek készségeit és potenciálját egyaránt ki kell aknázni, az oktatásra, az átképzésre és a rugalmas foglalkoztatási lehetőségekre összpontosítva. A fiatalabb generációk friss nézőpontokat kínálhatnak, segítséget nyújthatnak a technológiai készségek terén és oktatási támogatást biztosíthatnak a gyermekek számára, több időt hagyva a szülőknek arra, hogy saját szerepeikre összpontosítsanak. Az olyan programok, amelyek lehetővé teszik a fiatal felnőttek számára, hogy személyes és szakmai fejlődésük mellett önkéntes alapon együttműködjenek olyan családokkal, amelyekben korrepetálásra, gyermekgondozásra vagy mentorálásra van szükség, enyhíthetik a szülők mindennapi terheit, gyakorlati és érzelmi segítséget nyújtva számukra.

Mindemellett az idősebb generáció gazdag élettapasztalattal rendelkezik, ami jelentős előnyöket nyújthat a fiatal családok számára. A generációk közötti kezdeményezések és tevékenységek, például oktatási és korrepetálási programok, önkéntes hálózatok vagy a nyugdíjasok általi rugalmas, részmunkaidős gondozás – akár önkéntes alapú – létrehozása lehetővé teheti az idősebb felnőttek számára, hogy mentori, segítői és gondozói szerepet vállaljanak. Ezek amellet, hogy gazdagíthatják a családi életet, céltudatot biztosíthatnak a magánnyal küzdő idősebb felnőttek számára.

Mindezek az intézkedések és erőfeszítések együttesen olyan támogató közösséget teremthetnek, amely a nemzedékek közötti párbeszédre és szolidaritásra alapul, és ahol az egyes generációkban rejlő lehetőségek hozzájárulnak a koherens társadalomhoz, mindenki számára előnyös módokon megosztva a szülőséggel kapcsolatos terheket.

A fentiek fényében felkérjük a minisztereket, hogy folytassanak megbeszélést az alábbi vitaindító kérdések alapján:

- *Hogyan tudunk segítséget nyújtani a fiatalok számára a személyes szakmai fejlődésükkel és a családalapítással kapcsolatos törekvéseik megvalósításához?*
- *Milyen intézkedések segíthetnek tovább támogatni a szülőket – különösen a kisgyermekes szülőket – esetében a szükségletek alapján a munka és a magánélet közötti egyensúlyt?*
- *Hogyan járulhat hozzá a generációk közötti szolidaritás, valamint a fiatal és az idősebb generációkban rejlő kiaknázatlan potenciál felszabadítása a munka és a magánélet közötti egyensúlyhoz a szülőket számára a demográfiai változások összefüggésében?*
